

ron, Körösfőn, Bánffyhunyadon meg a Sebes-vára közelében lévő nyaralójában fogadott és kalauzolt bennünket.

Sokat tűnődtem azon, hogy egy boldogabb korban, ha egy ilyen, jobb sorsra érdemes erdélyi tanár akadálytalanul kibontakoztathatta volna pedagógusi, kutatói és közösség-szervezői képességeit, milyen eredményesen szervezhette volna – akár a belső-magyarországi honismereti mozgalom mintájára – a kalotaszegi, vagy éppenséggel a belső-erdélyi honismereti munkát, aminek keretében – mint nálunk – lelkes és többletmunkára is szívesen vállalkozó pedagógusok, lelkészek, vagy éppen tartalmas évekre vágyó nyugdíjasok találnák meg valamilyen szervezett keretek között magyarságuk megvallásának szép és hasznos formáit. De ha a mostoha sors meg is fosztotta őt ettől a felemelő lehetőségtől, a maga számára megtalálta a honismereti munkában a magyar múlt, a magyar hon aranyrögökben gazdag bányáját.

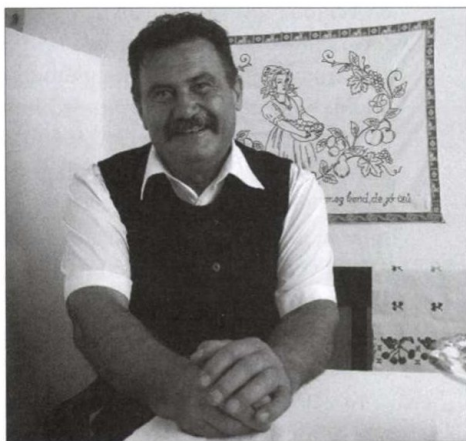
Halász Péter

In memoriam

Búcsú Laki-Lukács Lászlótól (1953–1917)

Búcsú a könyvtárostól, a Cserehát helytörténet-kutatójától, a *Honismereti Munkáért Emlékérem*, a *Sebestyén Gyula-emlékérem*, a *Bél Mátyás – Notitia Hungariae Emlékérem*, a *Szinnyei József-díj* tulajdonosától, *A Népművészet Ifjú Mesterétől*, *Edelény város díszpolgárától*, a vászonszövőtől, és egy igaz jó baráttól. Attól, aki a sárospataki honismereti akadémián jókedvűen, szeretettel fogadta a vendégeket, fáradhatatlanul dolgozott, hogy mindenki jól érezze magát. Akkor még nem sejtettük, hogy két hét múlva a halálhírért fogjuk halálni. Halálával szegényebb lett a Cserehát Boldva mentéje, mert – ahogyan ő nevezte magát – az „*örtálló*” végleg eltávozott.

Laki-Lukács László 1953. július 10-én született Miskolcon. Gyermekéveit Lakon és Nyomáron töltötte. Ezt a két községet vallotta szülőfalujának. Nagyszüleitől itt szívta magába a paraszti élet szépségeit, szokásait, hagyományait. Megtanulta becsülni a szorgos parasztemberek nehéz munkával szerzett értékeit. Egész életében azon fáradozott, hogy a Cserehát dolgos embereinek megmaradt tárgyait, az asszonyok szöttek munkáit, szellemi örökségüket összegyűjtse, és az utókornak megmentse. Bárhová vetette is a sors, mindig hazavágyott. Azt vallotta, hogy őt az Isten „*őr*”-nek hívta, hogy ennek a vidéknek, ezeknek az „*Isten háta mögött*” élő embereknek emléket állítson, tárgyokban és írásokban egyaránt. Szülőföldjé-

Laki-Lukács László

nek szószólója, bemutatója és örökségük megmentője legyen. Az irántuk érzet tisztelet is közrejátszott abban, hogy neve elé felvette a „Laki” nevet.

Általános iskolába Nyomáron és Lakon járt, a gimnáziumot a közeli településen, Edelényben végezte. Kisebb kitérésekkel ide tért vissza könyvtárosnak, szeretett feleségével, Koren Zsuzsannával – aki kitűzött céljai megvalósítását messzemenően támogatta –, gyermekeivel, Boldizsárral, Gyöngyvérrel és Borbálával. Családja és munkája mellett kutatott, szövött, írt és élte a gyűjtők mindennapjait. Ez éltette, ezért mindent megtett. Szorgos, fáradhatatlan munkabírásának köszönhetően a Boldva mentéről megmentett értékek felbecsülhetetlenek.

Könyvtárosi munkáját az Edelényi Járási és Nagyközségi Könyvtárban kezdte (1972–1974), majd a kurittyáni Bányász Művelődési Ház és Könyvtár vezetője 1974–1984 között. 1984-től 1986-ig a Szakszervezetek Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács Központi Könyvtárának igazgatója. Visszakerülve Edelénybe, először az Izsó Miklós Gimnázium könyvtáros tanára 1986-tól 1992-ig, 1992-től az Edelényi Városi Könyvtár igazgatója, 1993-tól 1999-ig az edelényi művelődési intézmények: könyvtár, művelődési ház, tájház igazgatója, majd 2002-ig munkatársa. Súlyos betegsége miatt 2002-től rokkantnyugdíjas. Kiváló munkájáért 2015-ben megkapta a legmagasabb könyvtári kitüntetést, a *Szinnyei József-díjat*. Prókai Margit, a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója a felterjesztésben munkáját röviden így foglalta össze: *„Laki-Lukács László rendkívül sokoldalú alkotó egyéniség, könyvtáros, könyvtárvezető, helytörténeti kutató, publikáló szerző, néprajzi gyűjtő, vászonszövő, aki értékörző és értékteremtő munkájával harminc éven át hozzájárult a borsodi szellemi és tárgyi örökség közvetítéséhez. Harmincéves könyvtáros pályafutását, gazdag szakmai, vezetői, közéleti és alkotói tevékenységét csak részben, átmenetileg függesztette föl az a váratlan betegség, amely rokkantnyugdíjba kényszerítette. A betegségből hihetetlen erővel fölépülve, képes volt újra mozgósítani alkotó erejét és a »köz« szolgálatába állítva folytatni kutató és gyűjtő munkáját.”*

Amikor betegségében meglátogattam, az agyvérzés miatt nehezen lehetett érteni szavait, a jobb keze pedig béna volt. Szomorúan mondta, hogy *„Azt vette el tőlem az Isten, amit a legjobban szeretek, beszélni és írni. De bízom benne, hogy visszaadja!”* Szeretett beszélni: amit megtanult, megtudott, kikutatott – helyben és határainkon túl –, azonnal továbbadta. Akkor volt boldog, ha másoknak örömet szerezhetett, ha tudását továbbadhatta. Akár írásaiban, akár tanfolyamok, előadások, táborok, kirándulások szervezésével. Ahol a beszéd fontos volt, csak párat hadd említsek: a csereháti író-olvasó táborok, a hímzésekről tartott szemléltető beszámolók, az általa kezdeményezett edelényi földvárfeltárásnak a körülményei, a helyi Coburg-kastély felújításáról tartott ismertetései, a szomszédos falvak lányainak, asszonyainak szövésről tartott tanfolyamai, és még sorolhatnám.

Közel 40 önálló és szerkesztett kötete látott napvilágot. Számos honismereti, néprajzi, művelődéstörténeti, tudományos és ismeretterjesztő publikációja városi, megyei és országos lapokban jelent meg. A teljes bibliográfia az 55. születésnapjára megjelent *Kegyelmi kérvény* című könyvben található. Emellett több könyvnek volt szerkesztője, könyvsorozatnak elindítója. Az ő nevéhez fűződik az *Edelényi Füzetek* helyismereti sorozat megindítása is.

Elévülhetetlen az érdeme a Borsodi Tájház épületegyüttesének, gyűjteményeinek, illetve kiállításainak létrehozásában és működtetésében. A tárgyi emlékeken túl az általa létrehozott hatalmas anyag szinte az egész Boldva-völgy néprajzi emlékeit öleli föl. Az intézmény Edelény város és a Boldva völgye regionális múzeuma, amely *Az Év Múzeuma* országos pályázaton a kis múzeumok kategóriában 1997-ben *különdíjat* kapott.

A kultúra területén eltöltött több évtizedes szolgálat alatt több díjban, elismerésben részesült, amelyeket könyvtárosi, kutatói, publikációs, néprajzi, muzeológiai és közéleti tevékenységével, valamint etikus emberi magatartásával érdemelt ki. És amikor még maradt egy kis ideje, a közéleti tevékenységben „pihente” ki magát. Több egyesületnek, csoportnak, alapítványnak nemcsak aktív szereplője, de vezetőségi tagja is volt. Az edelényi Református Egyházközségben több évig presbitériumi tagként, több környékbeli településen pedig tiszteletbeli presbitériumi tagként tevékenykedett.

Részt vállalt a Magyar Néprajzi Társaság, az Edelényi Városszépítő Egyesület, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Borsod Megyei Szervezete és Helyismereti Szekciója (amelynek alapító tagja volt), a Magyarországi Tájházak Szövetsége, a Kazinczy Ferenc Társaság, a Tompa Mihály Gömöri Kulturális Egyesület, a Csereháti Településszövetség, a Galyasági Településszövetség, a Pulszky Társaság, a Vox Provinciae Alapítvány munkájában.

Míntha érezte volna, hogy rövid lesz az élete, két oldalról égette gyertyáját. Sokat és gyorsan dolgozott, hogy szülőföldje múltját minél teljesebben felkutassa és az utókornak örökül hagyja. Róla nyugodt szívvel elmondhatjuk azt, amit mindig is hangoztatott: „*Aki a múltat nem becsüli, a jövőt nem érdemli.*” Ő a múltat tisztelte, a jelenben élt és a jövőnek dolgozott. Nyugodjon békében!

Csirmazné Cservenyák Ilona

HÍREK

Emlékezés a Regnum Marianumra. Olyan szemtanúkat keresünk, akik vissza tudnak emlékezni a zuglói Regnum Marianum-templomra, emlékeik vannak az épület lerombolásáról, esetleg fényképet vagy más tárgyat őriznek a magyarság engesztelő templomáról – közölte lapunkkal a Magyar Patrióták Közösségének elnöke. Hetzmann Róbert elmondta: a Rákosi-rezsim által lerombolt templom helyén létrehozandó emlékhelyet gazdagítanák a korabeli dokumentumokkal vagy azok replikáival. – Az emlékhelyen a templomról szóló tematikus egység mellett szeretnénk létrehozni egy olyan kiállítási részt is, amelyben a kommunista diktatúra egyházpolitikáját, vagyis az egyházüldözés korszakát mutatnánk be – fogalmazott az elnök. Szavai szerint nemcsak a Rákosi-, hanem a Kádár-rendszert is terheli a felelősség az egyházüldözésben, hiszen még az 1960-as évek végén is nagy számban voltak börtönben raboskodó papok. – Ezeknek az atyáknak a történetét is szeretnénk bemutatni, ezzel is egyértelművé téve, hogy Kádár rezsimje kemény elnyomó rendszer, diktatúra volt – hangsúlyozta az elnök, aki arra is kitért, hogy az emlékhelyhez kapcsolódóan egy emléknapot is szeretnének létrehozni, amely a Tanácsköztársaság bukása iránti hálából emelt templom lerombolásának napja lenne. Az emlékhely 2021 végére készülhet el. A szervezet az info@magyarpatriotak.hu e-mail vagy a 1222 Budapest, Komáromi út 13/B postacímre várja a jelentkezőket. (Magyar Idők, 2018. okt. 26. 4. old.)